

3.4

τρεις σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι: διερεύνηση προβλημάτων

Για τον εντοπισμό των προβλημάτων ανάδειξης ενός αρχαιολογικού χώρου, απαιτείται η αξιολόγηση τριών ξεχωριστών αλλά συμπληρωματικών ενεργειών και συγκεκριμένα:

της έρευνας και της ερμηνείας του

της συντήρησης και αποκατάστασής του και

της υποδομής καθώς και του τρόπου παρουσιάσής του

Επίσης για την ολοκληρωμένη και χωρίς προβλήματα ένταξη ενός αρχαιολογικού χώρου στο άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον του, αναγκαίος θεωρείται ο συσχετισμός των παραπάνω ενεργειών με παραμέτρους, περιορισμούς και πολιτικές, που αφορούν:

Το θεσμικό πλαίσιο παρέμβασης

Μέσα στο θεσμικό πλαίσιο (νομικό σύστημα που ρυθμίζει τον αρχαιολογικό χώρο) ενυπάρχει και η έννοια της πολιτικής διάστασης, η οποία εκφράζεται με την παρουσία ή έλλειψη συγκεκριμένης τακτικής που να στοχεύει στην εξυπηρέτηση, τόσο του προσώπου ή φορέα από τον οποίο εκπορεύεται, όσο και αυτού που την υιοθετεί.

Τη (δυναμική) κινητικότητα των επισκεπτών

Οι επισκέπτες-χρήστες του αρχαιολογικού χώρου αποτελούν κύριο και δυναμικό μέγεθος όλων των ενεργειών. Παρουσιάζουν ενδιαφέρον ως προς τον αριθμό, την προέλευση, το είδος (κατηγορία) και τους χρόνους προσέλευσής τους.

Την προβολή του αρχαιολογικού χώρου

Την οργάνωση της διαχείρισης (έμψυχου και άψυχου δυναμικού)

Η οργάνωση της διαχείρισης του αρχαιολογικού χώρου αφορά τόσο την λειτουργία και απόδοση του προσωπικού (ανθρώπινου δυναμικού) όσο και τον εξοπλισμό του χώρου και σχετίζεται με θέματα όπως η καθαριότητα και η φύλαξή του.

Τον προϋπολογισμό της λειτουργίας (το οικονομικό αντικείμενο)

Ο προϋπολογισμός για την λειτουργία του αρχαιολογικού χώρου αφορά τις πηγές χρηματοδότησης του, τα έσοδα και τα έξοδά του, με στόχο την εύρυθμη και απρόσκοπτη λειτουργία του.

Τη γεωγραφική θέση του αρχαιολογικού χώρου

Η γεωγραφική θέση του χώρου είναι η παράμετρος διερεύνησης της σχέσης του αρχαιολογικού χώρου τόσο με τους κύριους οδικούς άξονες που βρίσκονται στο άμεσο ή ευρύτερο περιβάλλον του, όσο και με τις υπάρχουσες ή προβλεπόμενες χρήσεις γης της ίδιας περιοχής (τουριστική ζώνη κλπ).

Από ένα πρώτο συσχετισμό και διασταύρωση των σχέσεων μεταξύ των παραπάνω ενεργειών, πολιτικών και λειτουργικών, οδηγούμαστε στον εντοπισμό των περιοχών κρίσης ή προβλημάτων, των περιοχών προόδου-επιτυχίας αθήνα και του πεδίου με προοπτικές που αφορούν τον υπό μελέτη αρχαιολογικό χώρο.

Από τη διερεύνησή μας, ως προς τον τύπο προβλημάτων, που εντοπίζονται στους συγκεκριμένους αρχαιολογικούς χώρους πόλης, δηλαδή την Αρχαία αγορά, το Διοικητήριο και το Ναυαρίνο, φαίνεται ότι τα προβλήματα που παρουσιάζουν οι παραπάνω περιοχές είναι σχεδόν κοινά.

Πιο συγκεκριμένα αυτά αφορούν:

Ενέργειες βελτίωσης της υποδομής και της παρουσίασης των αρχαιολογικών χώρων (καθορισμό πορειών περιήγησης, οργάνωση συστημάτων εισόδου - εξόδου, θέσεις στάσεων και εμβάθυνσης, οργάνωση - σχεδιασμό χώρων στάθμευσης, βοηθητικά μέσα περιήγησης, χώρους εξυπηρέτησης των επισκεπτών, εξυπηρέτηση ειδικών ομάδων, περιφράξεις, διαμόρφωση υπαίθριων χώρων καθιστικών - πρασίνου, έμμεση προστασία αρχαίων, επανένταξη στον ευρύτερο χωροταξικό σχεδιασμό.

Την οργάνωση της διαχείρισης του αρχαιολογικού χώρου ως προς τη λειτουργία και απόδοση του προσωπικού, η οποία σχετίζεται με θέματα καθαριότητας, φύλαξης (σύστημα παροχής υπηρεσιών, μίσθωση, αυτεπιστασία κλπ).

Την προβολή των χώρων με ενέργειες όπως ενημερωτικές εκδόσεις, οδηγοί, φυλλάδια, συνέδρια.

Ειδικότερα, ως προς την πηλατεία Διοικητηρίου, εντοπίζεται το επιπρόσθετο πρόβλημα ότι εκκρεμούν οι ενέργειες συντήρησης και αποκατάστασης του αρχαιολογικού χώρου μετά από τις πρόσφατες ανασκαφικές αποκαλύψεις, αφού η προστασία των αρχαιοτήτων εξαρτάται από τη λύση που τελικά θα επιλεγεί ως προς τη μελλοντική χρήση αυτού του χώρου (αρχαιολογικός χώρος, πηλατεία, χώροι στάθμευσης). Η έως πρόσφατα προηγούμενη χρήση του ως πηλατεία, άμεσα συνδεδεμένη με την κοινωνική ζωή και μνήμη της πόλης, καθώς και η έντονη ανάγκη νέων χώρων στάθμευσης, δίνουν μια επιπλέον δυσκολία και διάσταση στον τελικό προγραμματισμό και σχεδιασμό του συγκεκριμένου χώρου.

Τέλος φαίνεται ότι επειδή η ραχοκοκαλιά της εύρυθμης λειτουργίας ενός δημόσιου αρχαιολογικού χώρου είναι το θεσμικό πλαίσιο (η πολιτική για την ανάπτυξη και υλοποίηση των πόρων) προβάλλει αναγκαστικά η ύπαρξη ενός θεσμοθετημένου οργάνου, εποπτευομένου από το ΥΠΠΟ, προκειμένου αυτό να συντονίζει, να προγραμματίζει αποκλειστικά, να σχεδιάζει και να εκτελεί ό,τι εγκρίνεται από τα αρμόδια όργανα, να αποτελεί δηλαδή τον διαχειριστή του εν λόγω χώρου.